

**KOKOUSTIEDOT
AIKA ja PAIKKA**

Torstai 11.12.2025 klo 10:00-12:35, ryhmäkokoukset klo 08:30 – 09:30,
ryhmien puheenjohtajat klo 09:30-10:00
Sokos Hotel Alexandra, Hannikaisenkatu 35, Jyväskylä

OSALLISTUJAT

Tiedot kokouksessa läsnä- ja poissa olleista päätöksentekijöistä sekä muista kokoukseen kutsutuista löytyvät liitetiedostosta.

ALLEKIRJOITUKSET

Puheenjohtaja

Sihteeri

Sakari Suomala

Hanna Reini

KÄSITELLYT ASIAT

Pykälät 28-40

PÖYTÄKIRJA TARKASTETTU JA HYVÄKSYTTY SÄHKÖISESTI

Puheenjohtaja

Sakari Suomala

Pöytäkirjanpitäjä

Hanna Reini

Tarkastajat

Jenni Suutari

Ari Leinonen

**PÖYTÄKIRJA YLEISESTI
NÄHTÄVILLÄ**

Keski-Suomen liiton verkkosivulla pöytäkirjan allekirjoittamisen jälkeen.
<https://keskisuomenliitto.fi/asiakirjat-ja-ajankohtaiset/esityslistat-ja-paatokset/>
Pöytäkirja julkaistu 22.12.2025.

Hanna Reini, pöytäkirjanpitäjä

**OTTEEN OIKEAKSI
TODISTAA****OTTEEN SAAJA**

Maakuntavaltuusto pöytäkirja 11.12.2025 10:00

§ 28 Kokouksen avaus, läsnäolijoiden toteaminen sekä kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen	1
§ 29 Maakuntavaltuuston pöytäkirjan tarkastajien valitseminen	3
§ 30 Maakuntavaltuuston ääntenlaskijoiden valitseminen	4
§ 31 Maakuntavaltuuston esittelyasiat	5
§ 32 Keski-Suomen strategia 2025-2050	6
§ 33 Talousarvio 2026 ja toiminta- ja taloussuunnitelma 2026-2028	14
§ 34 Tilivelvollisten luettelon hyväksyminen	17
§ 35 Maakuntavaltuustoaloite: Innovaatioilla ja keksinnöillä Keski-Suomi kehittyy	18
§ 36 Maakuntavaltuustoaloite: Keski-Suomi mukaan Itä-Suomen erityistalousalueeseen	21
§ 37 Maakuntavaltuustoaloitteet	24
§ 38 Maakuntavaltuuston kevään 2026 kokousajat	25
§ 39 Mahdolliset muut asiat	26
§ 40 Maakuntahallituksen jäsenen valinta Caius Forsbergin tilalle	27
Oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitus	29

28 § KOKOUKSEN AVAUS, LÄSNÄOLIJOIDEN TOTEAMINEN SEKÄ KOKOUKSEN LAILLISUUDEN JA PÄÄTÖSVALTAISUUDEN TOTEAMINEN

Keski-Suomen liiton hallintosäännön 79 §:n mukaan kokouskutsu lähetettävä vähintään 14 päivää ennen maakuntavaltuuston kokousta kullekin valtuutetulle sekä niille, joilla on kokouksessa läsnäolo ja puheoikeus. Lisäksi kokouskutsu lähetetään tiedoksi maakuntavaltuuston varavaltuutetuille, jäsenkuntien kirjaamoihin, maakunnan kansanedustajille ja maakuntaneuvoksille. Kokouksesta tiedotetaan samaan aikaan liiton verkkosivuilla. Keski-Suomen liiton hallintosäännön 81 §:n mukaan kokouskutsu voidaan lähettää sähköisesti.

Kokouskutsu sisältäen esityslistan ja liitteet on lähetetty 27.11.2025 ja kokouksesta on tiedotettu samaan aikaan liiton verkkosivuilla.

Keski-Suomen liiton hallintosäännön 80 §:n mukaan esityslista, joka sisältää selostuksen käsiteltävistä asioista ja ehdotukset maakuntavaltuuston päätöksiä, lähetetään kokouskutsun yhteydessä, elleivät erityiset syyt ole esteenä.

Kuntien edustajainkokous valitsi maakuntavaltuuston jäsenet ja varajäsenet kokouksessaan 26.6.2025. Edustajainkokouksen jälkeen kuntien valtuustot päättävät maakuntavaltuuston jäsenmuutoksista.

Kuntalain 103 §:n mukaan valtuusto on päätösvaltainen, kun vähintään kaksi kolmasosaa (39/58) valtuutetuista on läsnä. Kuntalain määräykset koskevat soveltuvin osin myös kuntayhtymiä.

Hallintosäännön 89 §:n mukaan asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, ellei maakuntavaltuusto toisin päättä.

Liite: Luettelo maakuntavaltuuston jäsenistä ja heidän henkilökohtaisista varajäsenistään sekä muista kokousosallistujista

Lisätietoja: Hanna Reini, hallintojohtaja, p. 040 59605993, hanna.reini(at)keskisuomi.fi

Maakuntavaltuuston puheenjohtajan ehdotus:

Kokouksen alussa lauletaan Keski-Suomen kotiseutulaulu.

Maakuntavaltuuston puheenjohtaja Riitta Kaarisalo avaa kokouksen.

Todetaan

1. läsnä olevien valtuutettujen, esteen ilmoittaneiden valtuutettujen sekä läsnä olevien varavaltuutettujen määrä,
2. kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
3. maakuntahallituksen jäsenten ja muiden kokoukseen kutsuttujen läsnäolo sekä
4. että asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä.

Päätös: Maakuntavaltuuston puheenjohtajan Riitta Kaarisalon ollessa estynyt osallistumaan kokoukseen, maakuntavaltuuston 1. varapuheenjohtaja Sakari Suomala avasi kokouksen.

Todettiin kokouksessa paikalla olevat maakuntavaltuuston jäsenet ja varajäsenet sekä muut osallistujat. Maakuntavaltuuston kokouksessa oli läsnä 54 maakuntavaltuuston jäsentä: 51 varsinaista ja 3 varavaltuutettua. Esteestä on ennakoon ilmoittanut 9 varsinaista tai varavaltuutettua. Lisäksi maakuntavaltuuston kokoukseen osallistui 11 maakuntahallituksen jäsentä, 1 tarkastuslautakunnan jäsen, 10 Keski-Suomen liiton toimiston työntekijää sekä 2 muuta osallistujaa. Läsnäololuettelo on pykälän liitteenä. Todettiin, että kokous on laillisesti kokoon kutsuttu ja päätösvaltainen.

Puheenjohtaja esitti, että esityslistan viimeiseksi pykäläksi nostetaan § 40 maakuntahallituksen jäsenen valinta Caius Forsbergin tilalle. Asiaa on valmisteltu maakuntahallituksen sähköpostikokouksessa 28.11. (§ 129) ja maakuntahallitus esittää yksimielisesti eron myöntämistä ja uuden jäsenen valintaa jäljellä olevaksi toimikaudeksi. Esitys hyväksyttiin. Todettiin, että asiat käsitellään muutoin esityslistan mukaisessa järjestyksessä.

29 § MAAKUNTAVALTUUSTON PÖYTÄKIRJAN TARKASTAJIEN VALITSEMINEN

Maakuntavaltuuston puheenjohtajan ehdotus:

Maakuntavaltuusto valitsee tälle kokoukselle kaksi pöytäkirjantarkastajaa.

Päätös: Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Jenni Suutari ja Ari Leinonen.

30 § MAAKUNTAVALTUUSTON ÄÄNTENLASKIJOIDEN VALITSEMINEN

Maakuntavaltuuston puheenjohtajan ehdotus:

Maakuntavaltuusto valitsee tälle kokoukselle kaksi ääntenlaskijaa.

Päätös: Ääntenlaskijoiksi valittiin Anneliina Keisala ja Jarno Saukko.

31 § ESITTELYASIAT

1. Maakuntahallituksen puheenjohtajan puheenvuoro
 - maakuntahallituksen puheenjohtaja Tahvo Anttila
2. Keski-Suomen liiton aluekehitysrahoitus
 - aluekehitysjohtaja Pirjo Peräaho
3. Keski-Suomen liiton talouskatsaus 01-09/2025
 - hallintojohtaja Hanna Reini

Lisätietoa: Tahvo Anttila, maakuntahallituksen puheenjohtaja, p. 050 074 6571, tahvoanttila(at)gmail.com
Pirjo Peräaho, aluekehitysjohtaja, p. 040 591 0760, pirjo.peraaho(at)keskisuomi.fi
Hanna Reini, hallintojohtaja, p. 040 596 5993, hanna.reini(at)keskisuomi.fi

Maakuntavaltuuston puheenjohtajan ehdotus:

Kuullaan esittely edellä mainituista asioista ja merkitään ne tiedoksi.

Päätös: Maakuntavaltuusto merkitsi asiat tietoonsa saatetuiksi.

32 § KESKI-SUOMEN STRATEGIA 2025-2050

MH 25.10.2024, § 99

Keski-Suomen maakuntastrategian päivittäminen vuosille 2026–2029 on käynnistymässä. Tarkoituksena on koota maakuntastrategia, joka sisältää

- tahtotilan maakunnan pitkän aikavälin kehittämisestä (skenaarioihin perustuva maakuntasuunnitelma vuoteen 2050)
- lähivuosien yhteiset toimenpiteet ja arvio niiden rahoittamisesta (maakuntaohjelma vuosille 2026–2029)
- EU:n alue- ja rakennepoliitikan rahoituksen käyttöä suuntavan älykkään erikoistumisen strategian ohjelmakauden 2021–2027 loppuvuosille.

Keski-Suomen strategian teemat ja näkökulmat muodostuvat niistä asioista, jotka ovat maakunnan toimijoille yhteisiä, joiden edistämiseen tarvitaan maakunnallista yhteistyötä ja joiden toteuttamiseen on koottava monenlaisia voimavaroja. Maakuntasuunnitelma ja maakuntaohjelma ovat lakisääteisiä suunnitelma-asiakirjoja. Älykkään erikoistumisen strategia perustuu EU-rahastojen hallinnointia koskevan yleisasetuksen säädökseen ja on edellytys ohjelmakauden 2021–2027 EU-rahoituksen käytölle.

Nykyinen strategia tehtiin koronapandemian aiheuttamassa poikkeuksellisissa olosuhteissa. Uusi strategia laaditaan tilanteessa, jossa talouden suhdannenäkymät näyttävät hieman kohe-nevan, väestön ikääntymisen vaikutukset konkretisoituvat ja aseelliset konfliktit ja ilmastonmuutos aiheuttavat turvattomuutta. Erityisenä tehtävänä työ- ja elinkeinoministeriö pyytää kertomaan muuttuvan väestörakenteen ja -määrän hallitsemiseen liittyvät tavoitteet ja toimenpiteet.

Kesällä valmistuneen arvioinnin mukaan Keski-Suomen maakuntastrategian painopisteet ja kasvun kärjet ovat yhä ajankohtaisia ja vastaavat maakunnassa tunnistettuihin tarpeisiin. Kokonaiskestävyyttä strategian läpileikkaavana teemana pidetään onnistuneena ja edelleen ajankohtaisena. Nykyistä vahvempaa painoarvoa toivottiin mm. kokonaisturvallisuudelle, luonto- ja kestävyysteemoille, osaamisen vahvistamiselle ja osallisuudelle. Lisää huomiota toivottiin myös konkretiaan, tavoitteiden selkeisiin sanoituksiin ja tavoitteiden saavuttamisesta kertomiseen.

Strategia työstetään laajassa yhteistyössä kuntien, yritysten, valtion viranomaisten, maakunnan kehittämiseen osallistuvien yhteisöjen ja järjestöjen sekä muiden Keski-Suomen kehittämisestä kiinnostuneiden tahojen kanssa. Materiaalit ovat tutustuttavissa ja kommentoitavissa Keski-Suomen liiton verkkosivuilla koko valmistelun ajan. Ensimmäisessä vaiheessa mielipiteitä pyydetään osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Maakuntaohjelma kuuluu SOVA (suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arviointi) -lainsäädännön piiriin. Osana maakuntaohjelmaa ja sen valmistelua laaditaan ympäristöselostus ympäristövaikutusten arvioimiseksi.

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt maakuntien liittoja valmistelemaan maakuntaohjelman ja tarvittaessa päivittämään sen yhteydessä älykkään erikoistumisen strategian niin, että ne voidaan hyväksyä syksyn 2025 maakuntavaltuustossa.

Liite: Keski-Suomen strategian osallistumis- ja arviointisuunnitelman luonnos

Lisätietoja: Pirjo Peräaho, aluekehitysjohtaja, p. 040 591 0760, pirjo.peraaho(at)keskisuomi.fi
Suvi Bayr, ympäristöasiantuntija, p. 040 652 3848, suvi.bayr(at)keskisuomi.fi

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus päättää

1. käynnistää Keski-Suomen strategian päivittämisen ja
2. hyväksyä ja asettaa julkisesti nähtäville Keski-Suomen strategian osallistumis- ja arviointisuunnitelman valmisteluprosessia koskevien mielipiteiden saamiseksi.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin. Teknisenä korjauksena sidosryhmiin lisättiin Keski-Suomen hyvinvointialue ja Keski-Suomen työllisyysalueet.

MH 24.1.2025, § 4

Keski-Suomen strategian osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä 13.11.-20.12.2024. Nähtävillä olosta julkaistiin kuulutus sanomalehti Keskisuomalaisessa 13.11.2024. Lisäksi osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta lähetettiin lausuntopyyntö Keski-Suomen kunnille ja 24 muulle keskeiselle sidosryhmälle.

Nähtävillä olon aikana saatiin kaksi lausuntoa. Lausunnoissa tuotiin esiin yhteisen maakunnallisen strategisen näkemyksen merkitys Keski-Suomen kehittämisessä. Eri toimijoiden yhden-suuntaiset strategiset tavoitteet luovat uskottavuutta maakuntastrategian toimeenpanemiseksi.

Maakuntastrategian laadinnan kannalta nähtiin tärkeäksi vahva osallistaminen ja realistinen tilannekuva. Lausunnoissa korostettiin myös Keski-Suomea ympäröivien maakuntien kanssa käytävän vuoropuhelun tärkeyttä strategian laadintaprosessissa.

Lausuntokierroksen aikana saadun palautteen pohjalta osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan on tehty pieniä päivityksiä koskien strategian päivityksessä hyödynnettäviä aineistoja sekä osallistettavia sidosryhmiä. Lisäksi on tehty teknisiä korjauksia.

Liite: Päivitetty Keski-Suomen strategian osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Lisätietoja: Pirjo Peräaho, aluekehitysjohtaja, p. 040 591 0760, pirjo.peraaho(at)keskisuomi.fi
Valtteri Paakki, aluekehitysasiantuntija, p. 040 525 6059, valtteri.paakki(at)keskisuomi.fi
Suvi Bayr, ympäristöasiantuntija, p. 040 652 3848, suvi.bayr(at)keskisuomi.fi

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus

1. kuulee esittelyn strategian päivittämisen tilanteesta ja osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saadusta palautteesta sekä
2. hyväksyy päivitetyn osallistumis- ja arviointisuunnitelman.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin.

Keski-Suomen strategian käsittelyn ajaksi kokoukseen liittyi aluekehitysasiantuntija Valtteri Paakki.

MH 25.4.2025, § 41

Tietopohjaa ja sidosryhmien näkemyksiä, mitä haluamme tavoitella ja mihin suuntaan Keski-Suomea viedä, on koottu runsaasti eri yhteistyöfoorumeita hyödyntäen. Kesäkuun alkuun

mennessä strategiakeskusteluja ja -työpajoja tullaan käymään lähemmäs 50. Nykyinen maakuntavaltuusto antaa evästyksensä 16.5.2025 kokouksessa.

Uudet poliittiset päättäjät vastaavat strategiasta ja sen viimeistelemisestä maakuntavaltuuston elokuun järjestäytymiskokouksesta alkaen.

Strategialuonnos ja sen ympäristöselostus valmistuvat elo-syyskuun taitteessa, jonka jälkeen maakuntahallitus lähettää sen viralliselle lausuntokierrokselle. Strategiasta päättää maakuntavaltuusto joulukuussa.

Lisätietoja: Valtteri Paakki, aluekehitysasiantuntija, p. 040 525 6059, valtteri.paakki(at)keskisuomi.fi
Suvi Bayr, ympäristöasiantuntija, p. 040 652 3848, suvi.bayr(at)keskisuomi.fi
Pirjo Peräaho, aluekehitysjohdaja, p. 040 591 0760, pirjo.peraaho(at)keskisuomi.fi

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus

1. kuulee esittelyn maakuntastrategian valmisteluvaiheesta,
2. käy evästyskeskustelun kahdesta näkökulmasta:
 - työllisyys ja yritysten toimintaedellytysten vahvistaminen
 - Keski-Suomen asema ja asemoituminen

Päätös: Maakuntahallitus kävi asiasta evästyskeskustelun, jonka päätteeksi päätösehdotus hyväksyttiin.

Keski-Suomen strategian esittelyn ajaksi kokoukseen osallistuivat aluekehitysasiantuntija Valtteri Paakki ja ympäristöasiantuntija Suvi Bayr Keski-Suomen liitosta.

Riitta Mäkinen poistui kokouksesta klo 11:29.

Seppo Ruotsalainen poistui kokouksesta klo 11:34.

Hanna Reini poistui kokouksesta klo 11:51. Kokouksen sihteerinä jatkoi toimistosihtööri Virpi Riihimäki Keski-Suomen liitosta.

MH 19.9.2025, § 82

Keski-Suomen strategia 2026–2050 pohjautuu kokonaiskestävyyden ja kokonaisturvallisuuden pyrkimyksille. Kokonaiskestävyys tarkoittaa, että ihminen, luonto ja talous kasvavat sopusoinnussa. Kokonaisturvallisuus nostaa kestävyiden kumppaniksi varautumisen, huoltovarmuuden ja kriiseistä palautumiskyvyn. Strategialuonnoksessa lähivuosien painopisteet on koottu neljäksi kokonaisuudeksi:

1. Rohkeasti toimielias
2. Luonnonvoimainen
3. Toisistamme ja tulevaisuudesta huolehtiva
4. Ylpeästi keskisuomalainen

Strategialuonnoksessa myös kasvun kärkiä on neljä: bio- ja kiertotalous, uudistuva teollisuus, hyvä vointi sekä turvallisuus ja huoltovarmuus. Kasvun kärjillä tarkoitetaan vahvuuksia, joihin maakunta nojaa tutkimuksessa, innovaatiotoiminnassa sekä tuottavuuden ja kasvun tavoittelussa. Muuttuneen geopolittisen tilanteen vuoksi nykyisten kärkien rinnalle esitetään lisäyksenä turvallisuutta ja huoltovarmuutta. Vuoteen 2050 ulottuvan pitkän tähtäimen yhteisenä tah-

totilana on rakentaa maakunnan tulevaisuutta kokonaiskestävyys ja kokonaisturvallisuus yhdistäen – kiinnostavasti ja kansainvälisesti.

Strategialuonnos ja sen ympäristöselostuksen luonnos ovat vaiheessa, jossa mielipiteiden saaminen on tärkeää. Lainsäädännön mukainen lausuntoaika on vähintään 30 päivää ja ajankohdaksi on suunniteltu 22.9.-21.10.2025. Lausunnot ja mielipiteet kootaan Lausuntopalvelussa. Halutessaan asukkaat ja yhteisöt voivat antaa näkemyksensä myös sähköpostitse tai kirjeitse.

Liitteet: Keski-Suomen strategian 2026–2050 luonnos
Ympäristöselostus

Lisätietoja: Pirjo Peräaho, aluekehitysjohtaja, p. 040 591 0760, pirjo.peraaho(at)keskisuomi.fi
Valtteri Paakki, aluekehitysasiantuntija, p. 040 525 6059, valtteri.paakki(at)keskisuomi.fi
Suvi Bayr, ympäristöasiantuntija, p. 040 652 3848, suvi.bayr(at)keskisuomi.fi

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus

1. kuulee esittelyn Keski-Suomen strategialuonnoksesta 2026–2050 ja sen ympäristöselostuksen luonnoksesta,
2. käy evästyskeskustelun ja
3. asettaa strategialuonnoksen ja sen ympäristöselostuksen luonnoksen julkisesti nähtäville 22.9.-21.10.2025 mielipiteiden saamiseksi.

Päätös: Maakuntahallitus kuuli esittelyn strategialuonnoksesta ja sen ympäristöselostuksesta ja kävi asiasta yhteisen keskustelun.

Keskustelussa maakuntahallituksen jäsen Janne Luoma-aho (PS) jätti kolme muutosehdotusta laadittuun strategialuonnokseen. Ensimmäisessä muutosehdotuksessa esitettiin, että termi vihreä siirtymä korvattaisiin termillä puhdas siirtymä (s. 36). Toisessa muutosehdotuksessa esitettiin, että työperäisen maahanmuuton kirjaukseen lisättäisiin kirjaus taloudellisesti kestävä (s. 64). Kolmannessa muutosehdotuksessa esitettiin muutettavaksi tai uudelleen muotoiltavaksi kirjausta geopoliittisesta toimintaympäristöstä (s. 48). Muutosehdotukset 1 ja 2 eivät saaneet kannatusta. Muutosehdotus 3 päätettiin yksimielisesti virkavalmistelussa muutettavaksi. Muutosehdotukset ovat pykälän liitteenä.

Kokouksessa käytiin keskustelua Keski-Suomen hiilineutraaliustavoitteesta. Vielä voimassa olevassa maakuntastrategiassa Keski-Suomen hiilineutraaliuden tavoitevuosi on 2030 ja valmistelussa olevassa maakuntastrategialuonnoksessa tavoitevuosi on 2035. Päätettiin, että lausuntokierroksella pyydetään lausunnonantajilta palautetta Keski-Suomen hiilineutraaliuden tavoitevuodesta.

Keskustelussa päätettiin myös, että valmistelussa tarkennetaan aluerakennekarttaa puolustus-teollisuuden painopistealueiden osalta.

Lisäksi päätettiin, että käydyin evästyskeskustelun pohjalta valmistelussa tehdään muutamia pienempiä täsmennyksiä maakuntastrategialuonnokseen ja sen ympäristöselostukseen.

Riitta Mäkinen liittyi kokoukseen klo 10:04 ja poistui kokouksesta 11:36.

Keski-Suomen strategialuonnoksen ja sen ympäristöselostuksen esittelyn ajaksi kokoukseen osallistuivat aluekehitysasiantuntija Valtteri Paakki ja ympäristöasiantuntija Suvi Bayr Keski-Suomen liitosta.

Asian käsittelyn päätyttyä pidettiin lyhyt tauko klo 11:32-11:39.

MH 31.10.2025, § 92

Keski-Suomen strategian 2026–2050 luonnos ja siihen liittyvä ympäristöselostus olivat nähtävillä 22.9.-21.10.2025. Strategiasta saatiin 49 lausuntoa. Lausunnoista 34 annettiin lausuntopalvelu.fi -palvelussa ja 15 toimitettiin Keski-Suomen liiton kirjaamoon. Lausunnonantajien joukossa oli kuntia, järjestöjä, koulutus- ja tutkimusorganisaatioita ja myös yksityisiä henkilöitä. Lisäksi lausuntoja saatiin viranomaistahoilta ja maakuntien liitoilta.

Lausunnoissa strategialuonnosta pidettiin oikeasuuntaisena. Viimeistelyvaiheessa strategiaan kaivattiin kuitenkin selkeämpää priorisointia ja terävyyttä.

Lausunnoissa esitettiin useita sisällöllisiä huomioita. Useissa lausunnoissa kiinnitettiin huomiota siihen, että Keski-Suomen strategian on tärkeää tunnistaa alueiden erilaisuus. Lisäksi useissa lausunnoissa katsottiin, että strategiassa voisi näkyä vielä vahvemmin tavoitteena hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen, ja järjestöjen rooli osana maakunnan kehittämistä pitäisi tuoda vahvemmin esiin. Läpi kaikkien teemojen lausunnoissa korostui Keski-Suomen yhteisen vaikuttamistyön tärkeys.

Liitteet: Lausunnot Keski-Suomen strategiasta ja sen ympäristöselostuksesta

Lisätietoja: Pirjo Peräaho, aluekehitysjohtaja, p. 040 591 0760, pirjo.peraaho(at)keskisuomi.fi
Valtteri Paakki, aluekehitysasiantuntija, p. 040 525 6059, valtteri.paakki(at)keskisuomi.fi
Suvi Bayr, ympäristöasiantuntija, p. 040 652 3848, suvi.bayr(at)keskisuomi.fi

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus

1. kuulee esittelyn strategialuonnoksesta ja sen ympäristöselostuksesta saaduista lausunnoista
2. ja käy evästyskeskustelun strategian viimeistelemiseksi.

Päätös: Maakuntahallitus kuuli esittelyn strategialuonnoksesta ja sen ympäristöselostuksesta saadusta palautteesta ja kävi asiasta yhteisen keskustelun.

Edellisen maakuntahallituksen kokouksen 19.9.2025 (§ 82) päätöksen mukaisesti lausuntokierroksella pyydettiin palautetta Keski-Suomen hiilineutraaliuden tavoitevuodesta. Lausuntokierroksella lähes tasavahvasti kannatusta saivat sekä tavoitevuodet 2030 että 2035. Maakuntahallitus päätti äänestää tavoitevuodesta. Keski-Suomen hiilineutraaliuden tavoitevuoden 2030 puolesta äänestettiin Jaa ja tavoitevuoden 2035 puolesta äänestettiin Ei. Tavoitevuoden 2030 puolesta äänestivät 11 maakuntahallituksen jäsentä: Anttila, Kautto-Koukka, Glad, Aho, Iso-möttönen, Leinonen, Pirttiniemi, Poti, Rantanen, Ruotsalainen ja Murtomäki. Tavoitevuoden 2035 puolesta äänesti 1 maakuntahallituksen jäsen: Luoma-aho. Äänestyksen jälkeen Keski-Suomen maakuntastrategian valmistelussa hiilineutraaliuden tavoitevuodeksi päätettiin vuosi 2030. Äänestystulos (Äänestys 1.) on kokouspykälän liitteenä.

Keski-Suomen strategialuonnoksen ja sen ympäristöselostuksen esittelyn ajaksi kokoukseen osallistuivat aluekehitysasiantuntija Valtteri Paakki ja ympäristöasiantuntija Suvi Bayr Keski-Suomen liitosta.

MH 21.11.2025, § 124

Lausuntojen ja maakuntahallituksen evästysten perusteella luonnokseen on tehty tarvittavat muutokset ja täydennykset. Keskeisimpänä muutoksena on strategiaesityksen tiivistäminen ja tavoitteiden määrän vähentäminen. Lisäksi on tehty lukuisia pienempiä muutoksia tavoitteisiin, vastuutahoihin ja mittareihin lausuntopalautteen perusteella. Lausuntokierroksen jälkeen tehtyjä muutoksia on kuvattu tarkemmin ympäristöselostuksen liitteessä.

Strategian lopullinen muoto on digitaalinen julkaisu, jolloin aineiston jäsentely sekä mahdollisuus nopeaan, että syvälliseen tutustumiseen, on parempi. Digitaalista julkaisua varten konsultti muotoilee parhaillaan tekstejä ja kuvitusta kiteytettyyn muotoon. Kiteytetty versio esitellään hallitukselle kokouksessa.

Liitteet: Keski-Suomen strategian 2026–2050 luonnos 14.11.2025
Ympäristöselostus
Keski-Suomen aluerakenteen 2050 taustamuistio

Lisätietoja: Pirjo Peräaho, aluekehitysjohtaja, p. 040 591 0760, pirjo.peraaho(at)keskisuomi.fi
Valtteri Paakki, aluekehitysasiantuntija, p. 040 525 6059, valtteri.paakki(at)keskisuomi.fi
Suvi Bayr, ympäristöpäällikkö, p. 040 652 3848, suvi.bayr(at)keskisuomi.fi

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus

1. kuulee esittelyn Keski-Suomen strategian 2026–2050 ja sen ympäristöselostuksen viimeistelystä,
2. hyväksyy osaltaan Keski-Suomen strategian ja antaa toimistolle valtuudet tehdä siihen mahdollisia teknisiä korjauksia ja tarkennuksia sekä
3. päättää esittää maakuntavaltuustolle, että se hyväksyy Keski-Suomen strategian.

Päätös: Maakuntahallitus kuuli esittelyn strategialuonnoksesta ja sen ympäristöselostuksesta ja kävi asiasta yhteisen keskustelun.

Keskustelun aikana tehtiin kaksi muutosehdotusta. Maakuntahallituksen jäsen Janne Luoma-aho (PS) teki muutosehdotuksen. Muutosehdotuksessa esitettiin virkkeen ”Panostamme työelämän, yhteisöjemme ja palveluidemme monikulttuurisuusosaamiseen.” poistamista ja korvaamista virkkeellä ”Edistämme ulkomaalaistaustaisten henkilöiden tuntemusta suomalaisesta työelämästä, toimintatavoista, kulttuurista sekä arvoista.” (strategialuonnos, dia 25). Muutosehdotus ei saanut kannatusta, joten sitä ei käsitelty. Muutosehdotus on pykälän liitteenä.

Maakuntahallituksen jäsen Mikko Tirola (KESK) teki muutosehdotuksen. Muutosehdotuksessa esitettiin sanan ”vapaaehtoiseen” lisäämistä virkkeeseen: ”Panostamme virtavesien kunnostamiseen sekä soiden ja puroekosysteemien *vapaaehtoiseen* ennallistamiseen koko Keski-Suomessa.” (strategialuonnos, dia 13). Muutosesitystä kannattivat Antti Waris (KESK) ja Janne Luoma-aho (PS). Maakuntahallitus päätti äänestää sanalisäyksestä. Pohjaehdotuksen puolesta äänestettiin Jaa ja muutosehdotuksen puolesta äänestettiin Ei. Pohjaehdotuksen puolesta äänestivät 3 maakuntahallituksen jäsentä: Vainikainen, Leinonen ja Rantanen. Muutosehdotuksen puolesta äänestivät 10 maakuntahallituksen jäsen: Anttila, Kautto-Koukka, Aho, Iso-möttönen, Luoma-aho, Pirttiniemi, Poti, Ruotsalainen, Tirola ja Waris. Äänestystuloksella 3-10 muutosehdotus hyväksyttiin. Äänestyksen jälkeen todettiin, että päätösehdotus hyväksyttiin muutosesitys huomioiden. Äänestystulos (Äänestys 1.) on kokouspykälän liitteenä.

Keski-Suomen strategialuonnoksen ja sen ympäristöselostuksen esittelyn ajaksi kokoukseen osallistuivat aluekehitysasiantuntija Valtteri Paakki ja ympäristöpäällikkö Suvi Bayr Keski-Suomen liitosta.

MV 11.12.2025, § 32

Keski-Suomen strategia 2026–2050 on Keski-Suomen yhteisen kehittämistahdon ilmaus, joka ohjaa maakunnan yhteistä tekemistä seuraavina vuosina. Strategia sisältää vuosien 2026–2029 yhteiset toimenpiteet, Euroopan unionin alue- ja rakennepoliitiikan rahoituksen käyttöä suuntaavan älykkään erikoistumisen strategian (kasvun kärjet) sekä tahtotilan maakunnan pitkän aikavälin kehittämisestä (tulevaisuuskuva ja aluerakenne vuoteen 2050).

Strategia on laadittu perustuen tilannekuvaan maakunnan nykytilanteesta ja kehityssuunnasta sekä laajaan vuoropuheluun keskisuomalaisten toimijoiden kanssa. Lisäksi strategiakokonaisuudesta on laadittu SOVA-lain mukainen ympäristövaikutusten arviointi. Strategiaprosessia on kuvattu yksityiskohtaisemmin strategia-asiakirjoissa.

Strategian tavoitteena on tulevaisuuskestävä, kiinnostava ja kansainvälinen Keski-Suomi 2050.

Liitteet: Keski-Suomen strategia 2026–2050
Ympäristöselostus
Keski-Suomen aluerakenteen 2050 taustamuistio

Lisätietoja: Pirjo Peräaho, aluekehitysjohtaja, p. 040 591 0760, pirjo.peraaho(at)keskisuomi.fi
Valtteri Paakki, aluekehitysasiantuntija, p. 040 525 6059, valtteri.paakki(at)keskisuomi.fi
Suvi Bayr, ympäristöpäällikkö, p. 040 652 3848, suvi.bayr(at)keskisuomi.fi

Maakuntahallituksen ehdotus:

Maakuntavaltuusto hyväksyy Keski-Suomen strategian 2026–2050 ja sen ympäristöselostuksen.

Päätös: Kuultiin esitys strategialuonnoksesta ja sen ympäristöselostuksesta. Kuultiin valtuustoryhmien ryhmäpuheenvuorot ryhmien suuruusjärjestyksessä.

Ryhmäpuheenvuoroissa kuultiin kaksi ryhmien tekemää muutosehdotusta maakuntastrategiaan. Perussuomalaisten maakuntavaltuustoryhmä esitti Keski-Suomen hiilineutraaliuden tavoitevuoden nostamista vuoteen 2035. Kristillisdemokraattien maakuntavaltuustoryhmä esitti Keski-Suomen hiilineutraaliuden tavoitevuoden nostamista vuoteen 2050. Pohjaehdotuksena olleessa strategialuonnoksessa Keski-Suomen hiilineutraaliuden tavoitevuosi oli 2030.

Keski-Suomen liiton hallintosäännön mukaan äänestykseen otetaan pohjaehdotus ja kannatetut ehdotukset. Jos äänestykseen otettavia ehdotuksia on enemmän kuin kaksi, puheenjohtaja esittää valtuuston hyväksyttäväksi äänestysjärjestyksen.

Ensimmäisenä äänestettiin kahden jätetyn muutosehdotuksen välillä. Keski-Suomen hiilineutraaliuden tavoitevuoden 2035 puolesta äänestettiin JAA ja Keski-Suomen hiilineutraaliuden tavoitevuoden 2050 puolesta äänestettiin EI. Äänestys toimitettiin avoimesti nimenhuudolla. Paikalla on 54 äänioikeutettua valtuutettua. Keski-Suomen hiilineutraaliuden tavoitevuoden 2035 puolesta äänesti 35 maakuntavaltuutettua ja Keski-Suomen hiilineutraaliuden tavoitevuoden 2050 puolesta 3 maakuntavaltuutettua. Tyhjää äänesti 16 maakuntavaltuutettua. Äänestyksen päätteeksi todettiin, että perussuomalaisten maakuntavaltuustoryhmän ehdotus Keski-Suomen hiilineutraaliuden tavoitevuoden nostamista vuoteen 2035 voitti ensimmäisen äänestyksen ja tämä muutosehdotus nostetaan äänestykseen maakuntastrategian pohjaehdotusta vastaan. Äänestystulos (Äänestys 1.) on kokouspykälän liitteenä.

Toisessa äänestyksessä maakuntastrategian pohjaehdotusta Keski-Suomen hiilineutraaliuden tavoitevuodeksi 2030 äänestettiin JAA ja muutosehdotusta Keski-Suomen hiilineutraaliuden tavoitevuoden nostamiseksi vuoteen 2035 äänestettiin EI. Äänestys toimitettiin avoimesti nimihuudolla. Paikalla on 54 äänioikeutettua valtuutettua. Pohjaehdotusta Keski-Suomen hiilineutraaliuden tavoitevuoden 2030 puolesta äänesti 40 maakuntavaltuutettua ja muutosehdotusta Keski-Suomen hiilineutraaliuden tavoitevuoden nostamiseksi vuoteen 2035 puolesta 14 maakuntavaltuutettua. Äänestyksen päätteeksi todettiin, että pohjaehdotus jää voimaan. Äänestystulos (Äänestys 2.) on kokouspykälän liitteenä.

Äänestysten jälkeen maakuntavaltuusto hyväksyi Keski-Suomen strategian 2026–2050 ja sen ympäristöselostuksen.

Jaakko Selin poistui kokouksesta klo 10:49.

33 § TALOUSARVIO 2026 JA TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMA 2026-2028

MH 13.6.2025, § 54

Kuntalain 110 § mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen.

Kuntalain talousarvion ja taloussuunnitelman velvoitteet koskevat myös kuntayhtymää.

Maakuntavaltuusto on vuoden 2025 talousarvion yhteydessä hyväksynyt myös taloussuunnitelman vuosille 2025–2027.

Talousarvion valmistelun aikataulu

13.6.2025 Maakuntahallitus: evästyskeskustelu

16.6.2025 Keski-Suomen liiton strateginen johtoryhmä: talousarvion valmistelu

26.8.2025 Henkilöstötunti: talousarvion valmistelu

19.9.2025 Keski-Suomen maakuntahallituksen kokous: talousarvioluonnoksen asettaminen kuntakommenteille

3.10.2025 Keski-Suomen maakuntahallituksen kokous: kuntakommenttien läpikäyminen ja talousarvion valmistelu

31.10.2025 Keski-Suomen maakuntahallituksen kokous: talousarvion hyväksyminen

5.12.2025 Keski-Suomen maakuntavaltuuston kokous: talousarvion hyväksyminen

Lisätietoja: Pekka Hokkanen, maakuntajohtaja, p. 040 595 0016, pekka.hokkanen(at)keskisuomi.fi
Hanna Reini, hallintojohtaja, p. 040 596 5993, hanna.reini(at)keskisuomi.fi

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus

1. kuulee esittelyn talousarvion 2026 ja talous- ja toimintasuunnitelman 2026–2028 valmistelusta ja

2. käy asiasta evästyskeskustelun.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin.

MH 19.9.2025, § 83

Keski-Suomen liiton toimisto on jatkanut talousarvion 2026 sekä talous- ja toimintasuunnitelman 2026–2028 valmistelua.

Talousarviota 2026 sekä talous- ja toimintasuunnitelmaa 2026-2028 on valmisteltu Keski-Suomen maakuntastrategiaan ja Keski-Suomen liiton rahoitustehtävään sekä liiton muihin tehtäviin ja tavoitteisiin pohjautuen.

Vuoden 2026 talousarviossa esitetään 4% korotusta jäsenkuntien maksuosuuksiin. Keski-Suomen liiton jäsenkuntien maksuosuuksia on korotettu edellisen kerran vuosina 2022 (+2%) ja 2016 (2%). Paine korotuksille muodostuu erityisesti työehtosopimuksen palkankorotuksista sekä ulkopuolisen rahoituksen hiipumisesta. Taloussuunnitelmaan ei vuoden 2026 jälkeen

esitetä jäsenkuntien maksuosuuksien korotuksia vuosille 2027-2028. Talousarviossa esitetään Keski-Suomen kehittämisrahastoon siirrettäväksi 650 000 euroa.

Perussopimuksen 24 §:n mukaan taloussuunnitelmaa valmisteltaessa jäsenkunnille on varattava tilaisuus esityksen tekemiseen kuntayhtymän toiminnan kehittämiseksi. Maakuntahallituksen kokouksen jälkeen talousarvio ja taloussuunnitelma toimitetaan jäsenkuntiin perussopimuksen mukaisesti.

Keski-Suomen liiton toimisto valmistelee lopullista esitystä lokakuun maakuntahallituksen kokoukseen 31.10.2025. Maakuntavaltuusto käsittelee talousarvion 2026 ja talous- ja toimintasuunnitelman 2026-2028 loppuvuoden kokouksessaan 11.12.2025.

Maakuntahallituksen kokouksessa esitellään vuoden 2026 talousarvio- ja talous- ja toimintasuunnitelman valmistelun tilanne sekä suunnitelmakauden tavoitteet.

Lisätietoja: Pekka Hokkanen, maakuntajohtaja, p. 040 595 0016, pekka.hokkanen(at)keskisuomi.fi
Hanna Reini, hallintojohtaja, p. 040 596 5993, hanna.reini(at)keskisuomi.fi

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus

1. kuulee esittelyn aiheesta ja merkitsee sen tiedoksi,
2. käy asiasta evästyskeskustelun ja
2. pyytää jäsenkunnilta esityksiä liiton toiminnan kehittämiseksi.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin.

MH 31.10.2025, § 93

Kuntien ja kuntayhtymien toiminnassa ja talouden hoidossa on noudatettava talousarviota. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. (Kuntalaki § 110).

Kokouspykälän liitteenä on Keski-Suomen liiton talousarvion 2026 ja talous- ja toimintasuunnitelman 2026–2028 luonnos. Luonnos sisältää liiton toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä tuloslaskelmaosan, käyttötalousosan ja yhdistetyn rahoitus- ja investointiosan sekä jäsenkuntien maksuosuudet. Talousarviossa ja taloussuunnitelmassa hyväksytään liiton toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan.

Suunnitelmakauden 2026–2028 päätavoitteet ovat:

1. Maakuntastrategian toteutus
2. Tavoitteellinen ja ennakoiva verkostovaikuttaminen
3. Kehittyvä työyhteisö

Keski-Suomen liiton jäsenkunnat ovat antaneet esityksensä Keski-Suomen liiton toiminnasta ja taloudesta. Jäsenkuntien esityksissä todettiin toiminnan ja talouden tavoitteiden olevan oikeansuuntaisia. Kuntien esityksissä korostuivat erityisesti tulevan maakuntastrategian toimeenpano, elinvoiman kehittäminen sekä vaikuttaminen ja edunvalvonta muun muassa tulevan EU-ohjelmakauden rahoitukseen. Jäsenkuntien esitykset ovat kokouspykälän liitteenä.

Keski-Suomen liiton talousarvio 2026 sisältää 4% korotuksen jäsenkuntien maksuosuuksiin. Korotuksen keskeisinä perusteluina ovat kunta-alan sopimuskausien palkankorotukset ja ulkopuolisen hankerahoituksen hiipuminen. Taloussuunnitelmavuosille 2027-2028 ei esitetä muita korotuksia. Taloussuunnitelmassa 2025–2027 esitetään, että Keski-Suomen kehittämisrahaa kerrytetään tulevinakin taloussuunnitelmavuosina 650 000 euroa vuodessa.

Keski-Suomen liiton taloussuunnittelua toteutetaan jatkossakin vastuullisella ja kestäväällä otteella.

Lisätietoja: Pekka Hokkanen, maakuntajohtaja, p. 040 595 0016, pekka.hokkanen(at)keskisuomi.fi
Hanna Reini, hallintojohtaja, p. 040 596 5993, hanna.reini(at)keskisuomi.fi

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus

1. kuulee esittelyn talousarviosta 2026 sekä talous- ja toimintasuunnitelmasta 2026–2028 ja jäsenkuntien esityksistä ja merkitsee ne tiedoksi,
2. esittää maakuntavaltuustolle, että valtuusto hyväksyy liitteenä olevan Keski-Suomen liiton talousarvion 2026 ja talous- ja toimintasuunnitelman 2026–2028 ja
3. antaa toimistolle valtuudet tehdä asiakirjaan teknisiä muutoksia.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin.

MV 11.12.2025, § 33

Perussopimuksen 16 §:n mukaan maakuntavaltuusto hyväksyy jokaista varainhoitovuotta varten liiton talousarvion ja sen hyväksymisen yhteydessä kolmea tai useampaa vuotta koskevan taloussuunnitelman.

Hallintosäännön 53 §:n mukaan maakuntavaltuusto hyväksyy syyskokouksessa talousarviossa maakuntaliitolle sitovat toiminnan ja talouden tavoitteet sekä niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot.

Liite: Talousarvio 2026 sekä talous- ja toimintasuunnitelma 2026–2028

Lisätietoja: Pekka Hokkanen, maakuntajohtaja, p. 040 595 0016, pekka.hokkanen(at)keskisuomi.fi
Hanna Reini, hallintojohtaja, p. 040 596 5993, hanna.reini(at)keskisuomi.fi

Maakuntahallituksen ehdotus:

Maakuntavaltuusto hyväksyy liitteenä olevan Keski-Suomen liiton talousarvion 2026 ja talous- ja toimintasuunnitelman 2026–2028.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin.

34 § TILIVELVOLLISTEN LUETTELOON HYVÄKSYMINEN

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat. Kuntalain 125 §:n mukaan, tilintarkastajan on annettava valtuustolle kultakin tilikaudelta kertomus, jossa esitetään tarkastuksen tulokset. Kertomuksessa on myös esitettävä, onko tilinpäätös hyväksyttävä ja voidaanko toimielimen jäsenelle ja asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavalle viranhaltijalle (tilivelvollinen) myöntää vastuuvapaus.

Laki ei vaadi tilivelvollisten viranhaltijoiden määrittelemistä ennakolta. Tilivelvollisten ja muiden vastuullisten kannalta on kuitenkin selkeämpää, jos he tietävät, keitä vastuuvapauslauseruma koskee. Tällaisen tilivelvollisten luettelon hyväksyminen kuuluu valtuustolle, joka päättää asiasta tarkastuslautakunnan valmistelun pohjalta. Viime kädessä harkintavallan siitä, ketkä ovat tilivelvollisia, voidaan katsoa olevan tilintarkastuskertomuksen antavalla tilintarkastajalla. (Harjula & Prättälä: Kuntalaki – tausta ja tulkinnat, 2019)

Lisätietoja: Kristiina Itäranta, henkilöstö- ja hallintoasiantuntija, p. 044 519 9639, kristiina.itaranta(at)keski-suomi.fi

Puheenjohtajan ehdotus:

Tarkastuslautakunta esittää maakuntavaltuustolle, että tilivelvollisten luetteloon hyväksytään maakuntahallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä maakuntajohtaja, aluekehitysjohtaja, suunnittelujohtaja ja hallintojohtaja.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

MV 11.12.2025, § 34

Lisätietoja: Kristiina Itäranta, henkilöstö- ja hallintoasiantuntija, p. 044 519 9639, kristiina.itaranta(at)keski-suomi.fi

Tarkastuslautakunnan ehdotus:

Tarkastuslautakunta esittää maakuntavaltuustolle, että tilivelvollisten luetteloon hyväksytään maakuntahallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä maakuntajohtaja, aluekehitysjohtaja, suunnittelujohtaja ja hallintojohtaja.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

35 § MAAKUNTAVALTUUSTOALOITE: INNOVAATIOILLA JA KEKSINNÖILLÄ KESKI-SUOMI KEHITTYY

Keskustan valtuustoryhmä jätti maakuntavaltuuston kokouksessa 16.5.2025 seuraavan aloitteen:

”Keksinnöt ja Innovaatiot tuotteiksi ja työpaikoiksi

Yrittäjyys luo työpaikkoja, kunhan yrityksillä on innovaatioita ja keksintöjä, eli "raaka ainetta", joilla työpaikkoja luovaa tuotantoa syntyy! Keksinnön tekee aina henkilö ei yritys, siksi on tärkeää kohdentaa innostamista V-tunnuksen omaavien yritysten lisäksi myös yksityisille innovaattoreille. Kilpailukyky tarvitsee aina uusia ja taas uusia keksintöjä ja erilaisia innovaatioita jalostettavaksi tuotteiksi, palveluiksi ja työpaikoiksi.

Keksinnöt ja ideat ovat "taimia", jotka kasvavat yrittäjyyden hengessä! Aikoinaan Y4-hanke, "yrittäjyys ylös yhteiskunnassa yhteistyöllä" innosti, ja muodostui Keski-Suomessa miltei kansanliikkeeksi, jota kannattivat kaikki julkiset ja yksityiset toimijat. Y4 palkittiin Brysselissä v.2006 parhaana hankkeena EU:ssa, 400 ehdokkaan joukosta, Euroopan innovatiivisimpana hankkeena! Tätä valmista mainepohjaa voidaan hyödyntää tässä aloitteessa!

Luodaan Keski-Suomen liittoon Y4-TKI-alusta, jonka puitteissa viedään eteenpäin innovaatioita, jatkuvana verkostomaisena toimintana, ei pelkästään yksittäisinä, vain tietyn aikaa kestävinä hankkeina. Eri tahojen meneillään olevat tai uudet TKI-hankkeet voivat olla osa alustan yhteistyökenttää? K-S Yrityskummit ovat käytettävissä arviointi- ja kehitysryhmissä. Asiantuntijaryhmät muodostetaan tarpeen mukaan innovaation kehittyessä.

Tarvitsemme Keski-Suomeen toimijan, jonka tehtävänä on innovaatioiden ja keksintöjen esiin "kaivaminen" ja auttaminen eteenpäin. Lisäksi tarvitsemme K-Suomeen markkinan, jossa keksijät, yrittäjät ja rahoittajat kohtaavat! Maakunnan liitto on oikea paikka ja organisaatio elinvoimaisuuden kehittämisen veturiksi. Keski-Suomelle pitää rakentaa maine, joka on parempi kuin minkään muun maakunnan maine! Sijoittumisalueen maine ratkaisee usein yritysten sijaintipaikan maine (vrt. Muurame), varsinkin uusien ja alkavien yritysten osalta! Tarvitsemme voimavaran, joka innostaa, kartoittaa ja auttaa ideoitten ja keksintöjen eteenpäin viemisessä!

Ehdotamme, että Keski-Suomen liitto ottaa hoitoonsa tämän tehtävän ja sitä johtamaan nimitään Innovaatiojohtaja, eli henkilö, joka keskittyy "kaivamaan" ideat esiin verkottumalla yritys-asiantuntijoitten, oppilaitosten, kuntien sekä yrittäjien kanssa.

Luodaan verkosto, joka edistää yrittäjyyttä, etsimällä esiin keksintöjä ja ideoita, joista voi kehittyä tuotannollista toimintaa ja työpaikkoja.”

Vastaus maakuntavaltuustoaloitteeseen:

Keski-Suomen kehityksen kannalta innovatiivinen ja yhteistyöhön perustuva toimintakulttuuri on ratkaisevan tärkeä. Viimeisteltävänä olevassa maakuntastrategiassa 2026–209 tunnistetaan innovaatioiden, keksintöjen ja yrittäjyyden merkitys Keski-Suomen elinvoiman ja kestävä kasvun edistäjinä. Strategiassa korostetaan tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan vahvistamista, kokeilukulttuuria sekä uusien teknologioiden ja keksintöjen hyödyntämistä. Yrittäjyyttä tuetaan muun muassa yritysmyönteisen toimintaympäristön ja kasvuhakuisten pk-yritysten kehittämisen kautta. Strategialuonnoksessa painotetaan verkostoja ja ekosysteemejä, joilla syvennetään yhteistyötä yritysten, koulutus- ja tutkimusorganisaatioiden sekä muiden julkisten toimijoiden välillä sekä vahvistetaan Keski-Suomen asemaa innovaatioalueena.

Keski-Suomessa toimii monia tahoja, jotka edistävät uusia ideoita, keksintöjä ja niiden jalostamista yritystoiminnaksi ja työpaikoiksi. Hautomo- ja kiihdyttämöpalveluja tarjoavat muun

muassa Jyväskylän Yritystehdas, Keski-Suomen Yritysidea ja Kasvu Open. Kuntien ja kehittämissyhtiöiden elinkeinopalvelut, maaseudun toimintaryhmät ja työllisyysalueet auttavat niin henkilö- kuin yhteisöasiakkaita. Kaikki koulutusorganisaatiot tarjoavat yrittäjyyden ja TKI-toiminnan opintoja ja ovat resursoineet näihin tukipalveluja. Meneillään on myös maakunnan yhteisiä hankkeita, joissa monipuolistetaan aloitteen mukaisia palveluja, esimerkiksi Bio-Boosters -yrityskiihdyttämö ja KasvuKS -hanke, joka auttaa keski-suomalaisia pk-yrityksiä uudistamaan liiketoimintaansa ja parantamaan TKI-toiminnan mahdollisuuksiaan. Keski-Suomen liitto tekee yhteistyötä näiden toimijoiden kanssa maakuntastrategian kasvun kärkien ja innovaatioekosysteemien kehittämisessä. Yhteistyön kautta on mahdollista viedä eteenpäin aloitteissa esitetyjä tavoitteita ja kannustaa entistä vaikuttavampiin tuloksiin.

Voimassa olevan lainsäädännön perusteella yrittäjyyden, elinkeinotoiminnan ja innovaatioiden edistäminen kuuluu elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten tehtäviin. Keski-Suomen ELY-keskuksen johtama TKI-verkosto osin vastaa aloitteen ehdottamaa Y4-TKI-alustaa. ELY-keskuksen tehtävät ja verkostot jatkuvat 1.1.2026 aloittavilla elinvoimakeskuksilla. Keski-Suomen elinvoimakeskus päättää oman toimintansa kehittämisen painopisteet ensi vuoden alkupuolen kuluessa.

Kuntien erittäin tiukka taloustilanne vaikuttaa suoraan myös Keski-Suomen liiton talouteen. Maakunnan liiton talousarvio vuodelle 2026 tarkoittaa esitetyn korotuksen jälkeenkin, että toimintaa voidaan jatkaa enintään nykyisellä henkilöstöllä. Lakisääteiset tehtävät ja käytettävissä oleva rahoitus eivät mahdollista uuden Y4-TKI-alustan tai innovaatiojohtajan tehtävän perustamista maakunnan liiton yhteyteen.

Keski-Suomen liitto pitää erittäin tärkeänä, että maakunnassa syvennetään hyvää yhteistyötä innovaatioiden ja yrittäjyyden edistämiseksi. Keskustan valtuustoryhmän aloite on myös arvokas ehdotus maakuntastrategian käytännön toimeenpanoa varten.

Lisätietoja: Pirjo Peräaho, aluekehitysjohtaja, p. 040 591 0760, pirjo.peraaho(at)keskisuomi.fi

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus

1. antaa edellä olevan vastauksen maakuntavaltuustoaloitteeseen ja
2. esittää maakuntavaltuustolle, että edellä oleva maakuntavaltuustoaloite on käsitelty loppuun.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin.

MV 11.12.2025, § 35

Lisätietoja: Pirjo Peräaho, aluekehitysjohtaja, p. 040 591 0760, pirjo.peraaho(at)keskisuomi.fi

Maakuntahallituksen ehdotus:

Maakuntahallitus esittää maakuntavaltuustolle, että edellä oleva valtuustoaloite on käsitelty loppuun.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tahvo Anttila poistui kokouksesta klo 12:24.

36 §

MAAKUNTAVALTUUSTOALOITE: KESKI-SUOMI MUKAAN ITÄ-SUOMEN ERITYISTALOUS-
ALUEESEEN

Perussuomalaisten valtuustoryhmä jätti maakuntavaltuuston kokouksessa 16.5.2025 seuraavan valtuustoaloitteen:

” Itäisen Suomen maakunnat ovat tehneet aloitteen Kymenlaakson, Etelä-Karjalan, Etelä-Savon, Pohjois-Savon ja Kainuun maakunnat kattavan erityistalousalueen muodostamisesta. Alue olisi määräaikainen eli 10 vuoden mittainen. Tavoitteena on edistää itäisen Suomen alueiden taloudellista kasvua ja alueen elinvoiman kehittämistä. Lisäksi tavoitteena on edistää Suomen huoltovarmuutta ja omavaraisuutta muuttuneessa turvallisuus- ja geopoliittisessa tilanteessa.

On katsottu, että erityistalousalueen perustamiselle ei ole perustuslaillisia eikä EU- oikeudellisia esteitä.

Hanketta on valmistellut työryhmä, johon kuului em. maakuntien lisäksi keskeisten ministeriöiden edustus. Työryhmä on esittänyt toimenpiteinä mm. tukea matkailulle ja koulutukseen, Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan siirtämistä korkeampien yritystukien piiriin muun Itä-Suomen rinnalle ja näille esitetään myös Euroopan aluekehitysrahaston lisärahoitusta. Tuulivoiman kompensatioalueita esitetään lisättäväksi.

Hankkeen yhteydessä on ollut esillä myös alueelle suunnattavaa valtion lisärahoitusta liikenne-, puhtaan siirtymän ja muihin kohteisiin sekä erilaisiin projekteihin ja pilottihankkeisiin. Esillä on ollut lisäksi verokannustin.

Itä-Suomi on kärsinyt Venäjän rajan sulkeutumisesta sekä matkailun ja kaupan loppumisesta. Turvallisuuspoliittisesti alueen vahvistamiselle on perusteita.

Erityistalousaluetta puoltaa voimakkaasti koko itäisen Suomen rinnalla useat puolueet ja mm. Elinkeinoelämän Keskusliitto sekä useat muut vaikutusvaltaiset tahot. On mahdollista, että seuraava hallitus toteuttaa hankkeen.

Jos esitetty erityistalousalue mittavin eduin toteutuu, Keski-Suomen itärajasta tulee jyrkkä erilaisten tukien ja etujen suhteen. Esimerkiksi Joutsa, Toivakka, Hankasalmi, Konnevesi, Viitasaari ja Pihtipudas joutuvat entistä epäedullisempaan asemaan suhteessa itäisiin rajanaapurikuntiinsa.

Saarijärven-Viitasaaren seutukunta kuuluu nykyisin Itä- ja Pohjois-Suomen tukialueeseen. On kohtuutonta, jos se eriytyy tästä alueesta kansallisen erityisaluepäättöksen johdosta.

Kaikki mittarit osoittavat, että em. Keski-Suomen kunnat ja seutukunta ovat joko samassa tai heikommassa asemassa kuin pääosa Itä-Suomen alueesta.

Edelleen jos esimerkiksi Kuopion ja Mikkelin seudut ovat merkittävästi edullisempia yritysten sijoittumiselle ja laajentumiselle, tämä vaikuttaa kielteisesti koko Keski-Suomeen ja myös Jyväskylän seudulle. Jos valtion liikenne- ja muut investoinnit kohdentuvat entistä enemmän Itä-Suomeen, Keski-Suomea uhkaa vastaavien hankkeiden rahoituksen menetys. Jos tukialueita laajennetaan kaakkoiseen Suomeen, on vaara, että vastaavasti niitä vähennetään Keski-Suomesta.

Perussuomalaisten maakuntavaltuustoryhmä esittää, että Keski-Suomen Liitto toimii niin, että koko maakuntamme tai ainakin sen itäiset kunnat sekä koko Saarijärven-Viitasaaren seutukunta sisällytetään Itä-Suomen erityistalousalueeseen ja varmistetaan se, että em. Keski-Suomen alueet saavat samat edut kuin Itä-Suomi saa, jos erityistalousalue perustetaan.”

Vastaus maakuntavaltuustoaloitteeseen:

Itä-Suomen erityistalousalueeseen liittyvä, huolellisesti perusteltu valtuustoaloite nostaa esiin tärkeitä näkökulmia aluekehittämisen yhdenvertaisuuteen ja siihen, miten Keski-Suomen asema idän ja vauraamman lännen välissä tulisi huomioida kansallisessa aluepolitiikassa.

Itäisen Suomen maakunnat ovat esittäneet erityistalousalueen perustamista kattamaan viisi maakuntaa. Tavoitteena on ollut vastata Itä-Suomen erityisiin haasteisiin, jotka ovat seurausta Venäjän rajan sulkeutumisesta, kaupan ja matkailun loppumisesta sekä alueen turvallisuuspoliittisesta asemasta.

Keski-Suomi ei kuulu valtioneuvoston määrittämään Itäisen Suomen kokonaisuuteen. Erityistalousalueen mahdollinen toteuttaminen perustuu kansalliseen poliittiseen päätöksentekoon, johon yksittäiset maakunnat eivät voi omilla päätöksillään liittyä. Valtioneuvosto on nimennyt erityisedustajan, jonka tehtävänä on laatia esitys erityistalousalueen konseptista tarkkarajaisesti määritellyllä alueella. Alue voi käsittää vain muutaman kunnan tai seudun. Koska erityistalousalueen tarvitsema keinovalikoima vaatii kokeilulainsäädäntöä, kokeilun mahdollinen käynnistyminen ajoittunee seuraavan eduskuntavaalikauden alkupuolelle. Keinoja voisivat olla esimerkiksi verohuojennukset, työnantajamaksujen alennukset ja nopeutetut lupamenettelyt erityistalousalueelle sijoittuville yrityksille. EU:n säätelemiin yritysinvestointien tukitasoihin ei ole tarkoitus tehdä muutoksia ennen EU-ohjelmakauden vaihtumista vuonna 2028.

Keski-Suomen liitto pitää tärkeänä, että valtion aluekehittämispolitiikassa huomioidaan koko maan tasapainoinen kehitys ja myös Keski-Suomen erityispiirteet. Hyvänä esimerkkinä on Saarijärven-Viitasaaren seutu, jonka asema harvaan asuttuna alueena on tunnustettu jo Suomen liittyessä Euroopan Unioniin vuonna 1995. Maakunnalla on monin osin samankaltaiset haasteet kuin Itä-Suomella, erityisesti väestön ikärakenteen, saavutettavuuden ja yritystoiminnan edellytysten osalta. Näihin haasteisiin tulee vastata EU:n ja kansallisen alue- ja rakennepolitiikan keinoin, ei ainoastaan kuntakohtaisin erityisratkaisuin.

Parhailleen eduskunnalla on käsiteltävänään aluepolitiikan selonteko, joka viitoittaa seuraavan vuosikymmenen aluekehittämisen painotuksia ja lainsäädäntöä. Eduskunta ja valtioneuvosto ovat myös täsmentämässä Suomen neuvottelutavoitteita Euroopan komission heinäkuussa julkaisemaan esitykseen EU:n ohjelmakaudelle 2028–2034. EU:n linjauksilla ja kansallisilla päätöksillä alue- ja rakennepolitiikan keinovalikoimaksi ja valtiontukisäätelyksi on merkittävä vaikutus Keski-Suomen toimintaedellytyksiin.

Keski-Suomen liitto seuraa erityistalousalueselvityksen johtopäätöksiä ja toimenpiteiden etenemistä. Omassa talous- ja toimintasuunnitelmassa vuosille 2026–2028 vaikuttamistyön painopisteiksi on valittu Keski-Suomen strategisen aseman ja erityispiirteiden esille tuominen seuraavan EU-ohjelmakauden päätöksenteossa sekä aktiivinen osallistuminen ja vaikuttaminen aluekehittämislainsäädännön valmisteluun.

Lisätietoja: Pirjo Peräaho, aluekehitysjohtaja, p. 040 5910760, pirjo.peraaho(at)keskisuomi.fi

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus

1. antaa edellä olevan vastauksen maakuntavaltuustoaloitteeseen ja
2. esittää maakuntavaltuustolle, että edellä oleva maakuntavaltuustoaloite on käsitelty loppuun.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin.

MV 11.12.2025, § 36

Lisätietoja: Pirjo Peräaho, aluekehitysjohtaja, p. 040 5910760, pirjo.peraaho(at)keskisuomi.fi

Maakuntahallitus ehdotus:

Maakuntahallitus esittää maakuntavaltuustolle, että edellä oleva valtuustoaloite on käsitelty loppuun.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin.

37 § MAAKUNTAVALTUUSTOALOITTEET

Keski-Suomen liiton hallintosäännön 108 §:n mukaan kokouskutsussa mainittujen asioiden käsittelyn jälkeen maakuntavaltuustoryhmällä ja valtuutetulla on oikeus tehdä kirjallisia aloitteita maakunnan toimintaa ja hallintoa koskeissa asioissa. Aloite annetaan puheenjohtajalle.

Aloite on sitä enempää käsittelemättä lähetettävä maakuntahallituksen valmisteltavaksi. Maakuntavaltuusto voi päättää, että aloitteessa tarkoitetun asian valmistelusta käydään lähetekeskustelu.

Maakuntahallituksen on vuosittain maakuntavaltuuston ensimmäisessä kokouksessa esitettävä maakuntavaltuustolle luettelo valtuutettujen tekemistä ja maakuntahallitukselle lähetetyistä aloitteista, joita maakuntavaltuusto ei edellisen vuoden loppuun mennessä ole lopullisesti käsitellyt. Samalla on ilmoitettava, mihin toimenpiteisiin niiden johdosta on ryhdytty. Maakuntavaltuusto voi todeta, mitkä aloitteista on käsitelty loppuun.

Lisätietoja: Pekka Hokkanen, maakuntajohtaja, p. 040 595 0016, pekka.hokkanen(at)keskisuomi.fi

Maakuntavaltuuston puheenjohtajan ehdotus:

Todetaan maakuntavaltuutettujen jättämät mahdolliset uudet valtuustoaloitteet.

Päätös: Todettiin maakuntavaltuutettujen jättämät uudet valtuustoaloitteet.

Maakuntavaltuuston kokoomuksen ryhmä jätti maakuntavaltuustoaloitteen: Keski-Suomi kansainväliselle kasvu-uralle – yhteinen elivoimakonsepti ja pilotointi.

Kokouksessa jätetty maakuntavaltuustoaloite on kokouspykälän liitteenä.

38 § MAAKUNTAVALTUUSTON KEVÄÄN 2026 KOKOUSAJAT

Hallintosäännön § 115 mukaisesti toimitella päätää kokoustensa ajan ja paikan.

Kuntalain 94 §:n mukaan valtuusto on kutsuttava koolle myös kunnanhallituksen tai vähintään neljäosan valtuutetuista sitä pyytäessä ilmoittamansa asian käsittelyä varten. Tällainen asia on valmisteltava kiireellisesti. Kuntalain linjaukset koskevat soveltuvin osin myös kuntayhtymä.

Lisätietoja: Hanna Reini, hallintojohtaja, p. 040 596 5993, hanna.reini(at)keskisuomi.fi

Maakuntavaltuuston puheenjohtajan ehdotus:

Maakuntavaltuusto päätää kevään 2026 kokousajaksi perjantain 22.5.2026. Kokouksen paikka vahvistuu lähempänä kokousta.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin.

39 § MAHDOLLISET MUUT ASIAT

Kuntalain 93 §:n ja 95 §:n perusteella maakuntavaltuusto voi päättää ottaa asian käsiteltäväkseen, vaikka sitä ei ole mainittu kokouskutsussa. Jos asiaa ei ole valmisteltu, päätös asian ottamisesta käsiteltäväksi on tehtävä yksimielisesti.

Maakuntavaltuuston puheenjohtajan ehdotus:

Todetaan, onko kokouksen käsiteltävänä muita asioita.

Päätös: Ei muita käsiteltäviä asioita.

40 § MAAKUNTAHALLITUKSEN JÄSENEEN VALINTA CAIUS FORSBERGIN TILALLE

MH 28.11.2025, § 129

Maakuntahallituksen jäsen Caius Forsberg (KOK) on pyytänyt 27.11.2025 lähettämällään sähköpostilla eroa Keski-Suomen liiton maakuntahallituksen jäsenyydestä.

Kuntalain 70 §:n mukaan luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin. Keski-Suomen liiton perussopimuksen 16 §:n mukaan maakuntavaltuuston tehtävä on valita maakuntahallituksen jäsenet, näiden henkilökohtaiset varajäsenet sekä puheenjohtajan ja varapuheenjohtajat.

Perussopimuksen 17 §:n mukaan kuntayhtymällä on hallitus, josta käytetään nimitystä maakuntahallitus. Maakuntahallitukseen kuuluu 13 jäsentä. Maakuntahallituksen jäsenten toimikausi on kaksi vuotta.

Vuoden 2025 kuntavaalien perusteella maakuntahallituksen paikkajakautuma puolueittain on seuraava:

- keskusta	4
- sosiaalidemokraatit	4
- kokoomus	2
- vihreät	1
- vasemmistoliitto	1
- perussuomalaiset	1

Maakuntahallituksen jäsenen valinnassa on otettava huomioon kuntalain vaalikelpoisuutta koskevat säädökset (§ 73), kunnallisvaalilain mukainen suhteellisuusperiaate sekä tasa-arvolainsäädännön vaatimukset.

Lisätietoja: Hanna Reini, hallintojohtaja, p. 040 596 5993, hanna.reini(at)keskisuomi.fi

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus esittää maakuntavaltuustolle, että

1. Caius Forsbergille myönnetään ero maakuntahallituksen jäsenyydestä ja
2. maakuntahallitukseen valitaan uusi jäsen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti sähköisen päätöksentekomenettelyn kautta.

MV 11.12.2025, § 40

Lisätietoja: Hanna Reini, hallintojohtaja, p. 040 596 5993, hanna.reini(at)keskisuomi.fi

Maakuntahallituksen ehdotus:

Maakuntahallitus esittää maakuntavaltuustolle, että

1. Caius Forsbergille myönnetään ero maakuntahallituksen jäsenyydestä ja
2. maakuntahallitukseen valitaan uusi jäsen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Päätös: Myönnettiin ero Caius Forsbergille maakuntahallituksen jäsenyydestä. Maakuntavaltuuston kokoomuksen valtuustoryhmä esitti maakuntahallituksen varsinaiseksi jäseneksi Katja Isomöttöstä (KOK) ja varajäseneksi Jooel Niittystä (KOK) jäljellä olevaksi toimikaudeksi. Päätösehdotus hyväksyttiin.

OIKAISUVAATIMUSOHJEET JA VALITUSOSOITUS

MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Kieltojen perusteet

Seuraavista päätöksistä, jotka koskevat vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta:

§:t 28-31, 35-37, 39

Päätöksestä, josta voidaan tehdä kuntalain 134 §:n mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus, ei saa hakea muutosta valittamalla.

Hallintolainkäyttölain 5 §:n perusteella valitusta ei voida tehdä, ellei päätöksellä tarkoiteta toimenpidettä, jolla asia on ratkaistu tai jätetty tutkittavaksi ottamatta.

Myös muussa lainsäädännössä voi olla muutoksenhakuun liittyviä kieltoja (mm. markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvassa asiassa ei saa valittaa kuntalain nojalla sillä perusteella, että päätös on julkisista hankinnoista annetun lain vastainen; virka- ja työehtolainsäädännön mukaan päätöksestä ei voida valittaa mikäli neuvottelumenettely on vaihtoehtona).

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen:

§:t -

Oikaisuvaatimusviranomainen ja -aika

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, osoite, postiosoite ja s-postiosoite:

Keski-Suomen liitto, maakuntahallitus, Lutakonaukio 7, 40100 Jyväskylä
kirjaamo@keskisuomi.fi

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluessa kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan oikaisua
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero.

Jos oikaisuvaatimus päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

VALITUSOSOITUS

Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kunnallisvalituksella:

§:t 32-34, 38, 40

Valitusviranomainen ja valitusaika

Muutosta haetaan kirjallisella valituksella. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosainen sekä jäsenkunta ja kunnan jäsen.

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä,
- päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Valittajan tulee esittää valituksen perusteet ennen valitusajan päättymistä.

Oikaisuvaatimuksen johdosta annettua päätöstä koskevat valitukset:

Hämeenlinnan hallinto-oikeus, Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna

hameenlinna.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään (vuonna 2024 se on 250 €).

Maakuntakaavaa koskevat valitukset:

Hämeenlinnan hallinto-oikeus, Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna

hameenlinna.hao@oikeus.fi

Valitusaika 30 päivää. Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksisaannista.

Valituskirja

Valituskirjassa on ilmoitettava:

- valittajan nimi, ammatti, asuinkunta ja postiosoite
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- muutosvaatimuksen perusteet.

Valituskirja on valittajan tai muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut valituskirjan, siinä on mainittava myös laatijan ammatti, asuinkunta ja postiosoite.

Valituskirjelmään on liitettävä päätös, josta valitetaan, alkuperäisenä tai viran puolesta oikeaksi todistettuna jäljennöksenä sekä todistus siitä, päivästä, josta valitusaika on luettava.

Valituskirjojen toimittaminen

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valituskirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen valitusajan päättymistä.

Lisätietoja

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäynti ja –hakemusmaksua tuomioistuinmaksulain mukaisesti.

Jos hankinnassa on menetelty julkisista hankinnoista annetun lainsäädännön tai määräysten taikka Euroopan yhteisöjen lainsäädännön tai maailman kauppajärjestön julkisia hankintoja koskevan sopimuksen vastaisesti, voi se, jota asia koskee tai muu julkisista hankinnoista annetun lain 9a §:ssä mainittu taho saattaa asian hakemuksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Tarkemmat ohjeet markkinaoikeudesta:

Markkinaoikeus, Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
markkinaoikeus@oikeus.fi

Yksityiskohtainen oikaisuvaatimusohje/valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.

Otteen oikeaksi todistaa	tiedonhallinnan asiantuntija Veera Siikamäki
---------------------------------	--

Otteen saaja	
--------------	--